

EL LLENGUATGE

Encolerir-se

En el llenguatge escrit, fins i tot en textos impresos —és verament alarmant la «normalitat» amb què, cada cop més, s'imprimeixen textos mal revisats o sense cap mena de revisió—, apareix ara i adés el castellanisme «encoleritzar-se», pràcticament desconegut en el llenguatge col·loquial. Podem dir, doncs, que és un castellanisme llibresc, que només recull un dels nostres vocabularis de barbarismes, el degut a Aureli Cortiella, el qual proposa, com a formes correctes equivalents, *encolerir-se*, *posar-se colèric* i *enrabiar-se*.

Del substantiu *còlera* hem format, efectivament, el verb *encolerir*, que el Diccionari Fabra només admet com a verb pronominal, és a dir, *encolerir-se*. És cert que, en principi, res no delata en la forma «encoleritzar-se» que es tracti d'un mot estrany a la nostra llengua, car els dos elements formatius que hi intervenen, el prefix *en* i el sufix verbal *itzar*, són ben normals, en català, per a la formació de verbs procedents de noms i adjectius: *engabiar*, *entendrir*, *hospitalitzar*, *idealitzar*, etc. Però el fet que el castellà hagi format aquest verb derivat amb l'ajut de tots dos elements, no vol pas dir que el català hagi hagut de seguir el mateix procediment. El cas és que els verbs formats amb el sufix *itzar* no solien dur cap prefix (dels que són mers elements formatius, sense cap significació precisa): l'única excepció que hem trobat és *entronitzar*. Observem que els verbs formats amb els sufixos *ejar* i *ificar*, com *clarejar* o *significar*, també prescindeixen de prefixos. En canvi, entre els formats amb l'ajut de *egar* trobem *abonyegar*, *afetegar*, *amuntegar*, *apedregar*, *assedegar*, *empantagnar*, *encegar*, *esbufegar*, *espernegar*, etc.

Que el verb *encolerir-se* sigui l'equivalent més exacte del castellanisme «encoleritzar-se» —o, si es vol, del verb castellà «encolerizarse»—, car tots dos s'han format sobre el mateix substantiu, no vol pas dir que sigui el més adequat, o el més aconsellable, per a substituir-lo en tots els casos, perquè segurament el verb castellà és més usual que no pas el català. Amb encert, doncs, el vocabulari d'A. Cortiella, com hem dit, no deixa de proposar també *enrabiar-se* que, si més no en el nostre llenguatge, és la forma més normal. Hi ha, però, d'altres verbs que cal tenir en compte, com *enfurismar-se*, *indignar-se*, *encrespar-se*, *irritar-se*, *enfellonir-se*, *posar-se furios*, etc.

Albert Jané